



היימן אלי

שורד

תאריך לידה : 1926

ארץ לידה : גרמניה עיר : ברסלאו

עלה ארצה : אוקטובר 1945

אימו מבית דתי ואביו מבית חילוני. בבית שמרו מעט על המסורת. לאביו היתה אישה שנפטרה בתקופת מלח" 1, והוא נשאר עם 5 ילדים. אימו נפטרה בהיותו בן 10.5. מאז גר עם אביו ועם אחיו החדשים, עד שזה הביא אישה חדשה, ואז עזב את הבית.

תקופת המלחמה

בגיל 14 עזב את הבית ועבר להכשרה בארנסדורף, ביוזמת אחותו, שהיתה פעילה במכבי הצעיר. בשנת 1941 חיסלו הגרמנים את ההכשרות, ואלי עבר למחנה נוינדורף. זה היה מחנה עבודה. עבד שנה ברכבת, ואח"כ אצל איכר באזור.

באפריל 1943 נשלחו לאושוויץ 3. הם היו מפוזרים בקבוצות עבודה שונות, אך עזרו אחד לשני, וזה מה ששמר עליהם. חברו, אריך מרקוביץ, הציל אותו פעמיים, ועזר לו לעבור את הסלקציות. לקראת סיום המלחמה, יצאו למצעד המוות. אחרי 3 ימים הצליח לברוח, עם עוד 2 אסירים. האס.אס שמר עליהם נורה ברגלו ונפל, והם נצלו את העובדה וברחו ליער. הגיעו לכפר. בחצר הקרובה ליער ראו מתבן ונכנסו אליו. טיפסו לקומה העליונה, שם שמר האיכר את החציר והתחבאו. האיכר, כנראה, ראה אותם, וסילק את הסולם, כדי שלא יחשדו. בנותיו הביאו להם מים ולחם. שהו שם 4 – 5 ימים, הרוסים כבר היו קרובים. עם התקרבותם של הרוסים, עברו השלושה לגור בביתו של האיכר. אחד משלושתם ידע רוסית, הוא דיבר עם הרוסים כשהגיעו. היה חייל רוסי שרצה לערוק מהצבא, לקח עגלה וסוס והם יצאו ארבעתם לקרקוב. זה היה במרץ 1945.

תקופת הבריחה

בקרוב הגיעו לבית הקהילה היהודית, שם רוכזו אלה שבאו מהמחנות. כאן פגשו את שימק ופולק. פרטיזנים שהיכירו עוד באושוויץ. אלה היו בקשר עם אבא קובנר, שארגן קבוצות לעליה לארץ ישראל.

ראש הקבוצה שלהם נקרא "תל חי". הוא ידע עברית, ודאג לכל צרכי הקבוצה. הם יצאו מפולין לסלובקיה, משם להונגריה, משם לרומניה, משם ליוגוסלביה ומשם לאיטליה. נסעו ברכבות, ובהונגריה בעגלות. היות שלא היו לו תעודות, מה שזיהה אותו היו המכנסיים מאושוויץ והמספר על היד. כך זיהו אותם הרוסים. באלבה יוליה ברומניה נתקעו 3 שבועות. כאן התרכזו אלה שלא הצליחו לעבור את הגבול. במשך הזמן הצטרפו עוד אנשים. ביוגוסלביה חולקה הקבוצה, היות שהיינו רבים מידי. כאן נאסרנו, חנן ואני, היות שלא היו לנו תעודות ולא ידענו שום שפה חוץ מגרמנית, והם חשדו שאנחנו אס.אס. לאחר שחרורנו, נשלחנו ברכבת לטרייסט. כאן פגשנו חיילים מהארץ בצבא הבריטי, לא בריגדה. גרנו איתם במחנה במסטרה. הסתובבנו במחנה במדים. משם העבירו דלק לדרום איטליה, לאניות, ואנחנו נסענו איתם במשאית. בדרך היתה לנו תאונה, וחנן נשרף. הוא נחבש בתחנת עזרה ראשונה והמשכנו בדרכנו. הגענו למחנה בדרום איטליה. המפקד היה גרשון קדר.

ההעפלה

שם עלינו על אניה קטנה, 300 איש. כולם צעירים. זה היה נמל דייגים. הגענו לאנייה בסירות קטנות. היינו בים 10 ימים. סערות חזקות אילצו אותנו לזרוק את כל הציוד שלנו לים. השליחים באניה היו יוסף מתל יוסף ועוד אחד מעין חרוד (לא זוכר את שמו). באוקטובר 1945 הגענו לחוף קרוב לרעננה ונלקחו לשם למשפחות.

ראיון טלפוני וסיכום – דיתה בר יוסף 14.10.2020